

RAS GIVER MANGE DETALJER OM ARBEJDSMARKEDET

Det er en kompleks opgave at skabe overblik over de beskæftigede. Ikke desto mindre ligger Danmark i front takket være den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik, der er så unik, at den tiltrækker forskere fra resten af verden. Og i nær fremtid bliver der taget endnu et skridt i udviklingen af arbejdsmarkedsstatistikken.

Af Kim Brejnholt Hansen

Siden 1981 er danskernes tilknytning til arbejdsmarkedet blevet opgjort i den årlige Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik – også kaldet RAS. En gang om året, i den sidste uge i november, bliver der taget et statistisk øjebliksbillede, som meget præcist viser, hvordan det ser ud med beskæftigelsen netop nu.

Dataene bliver hentet fra en lang række kilder, blandt andet fra SKAT, som ligger inde med oplysninger om lønindkomst, og hvor folk er ansat. Derudover kommer oplysningerne fra Danmarks Statistiks egne kilder som

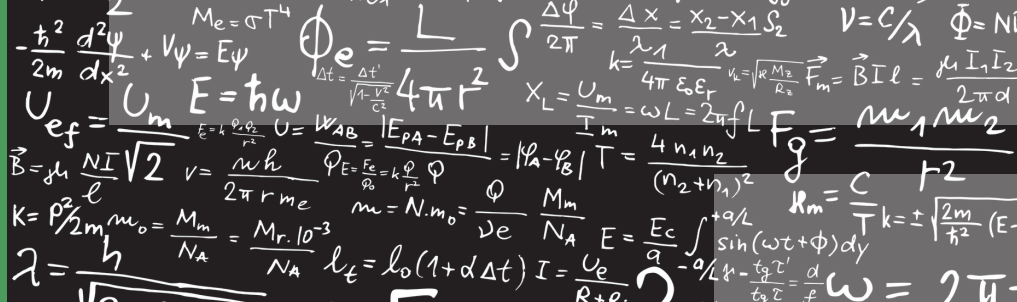
erhvervsregistret, uddannelsesstatistikken og statistikken over de offentligt forsørgede.

Resultatet bliver en meget detaljeret opgørelse, som bliver flittigt brugt af forskere, virksomheder og institutioner, som kommuner og ministerier. Det fortæller Pernille Stender, der er specialkonsulent i Danmarks Statistik, og som arbejder med RAS til dagligt.

- RAS bliver brugt rigtig meget, og det gør den, fordi den er så detaljeret, så den er god til at belyse nogle strukturer på arbejdsmarkedet. Man kan kigge på aldersgrupper, køn, bestemte uddannelser og man kan se, hvor folk arbejder og i hvilke brancher. Man har virkelig mulighed for at kigge på nogle specifikke grupper, fordi vi har alle med og statistikken har så høj kvalitet, fortæller Pernille Stender.

RAS grundlag for nobelpris

En af dem som bruger RAS flittigt er Rune Majlund Vejlin, som er lektor på Institut for Økonomi på Aarhus Universitet. Hans forskning kredser i høj grad

omkring arbejdsliv og arbejdsmarked, og her er RAS et helt uundværligt værktøj.

- Disse data er helt unikke på den måde, at vi kan koble dem sammen

med alle mulige andre data fra Danmarks Statistik på grund af CVR- og CPR-registret. Vi kan for eksempel koble virksomhedsdata med persondata som fx uddannelse og bopæl, fortæller Rune Majlund Vejlin.

Og det er helt specielt for Danmark. I andre lande baseres den slags undersøgelser i langt højere grad på interviewundersøgelser med de usikkerheder det giver. Derfor er Danmark også et populært sted for udenlandske forskere. For

[Læs videre på næste side](#) ▶

Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik - RAS

FAKTA #2

Formålet med den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik er at opgøre befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet efter socioøkonomisk status. Befolkningen opdeles derfor i tre hovedgrupper:

- Beskæftigede
- Arbejdsløse
- Personer uden for arbejdsstyrken

Derefter tilknyttes grupperne baggrundsvariable om henholdsvis arbejdsstedet og om personerne.

De væsentligste oplysninger om arbejdsstedet er:

- Branche
- Arbejdsstedsadresse
- Sektor (fx statslig, privat eller udenlandsk)

Om personerne drejer det sig blandt andet om følgende oplysninger:

- Demografiske oplysninger (fx køn, alder og bopælskommune)
- Uddannelsesoplysninger (fx højeste fuldførte uddannelse eller igangværende uddannelse)
- Oplysninger om herkomst (fx oprindelsesland)

RAS-statistikken følger de internationale retningslinier for opgørelser af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet fra the International Labour Organisation (ILO).

Statistikken bliver lavet én gang årligt og er blevet offentliggjort siden 1981.

RAS anvendes af en lang række eksterne brugere, fx kommuner, regioner, ministerier, interesseorganisationer, forskere og private virksomheder. Statistikken anvendes fortrinsvis til at belyse strukturerne på arbejdsmarkedet, idet statistikken indeholder informationer på et meget detaljeret niveau.

fortsat fra side 9

eksempel har den amerikanske økonom Dale T. Mortensen (hvis efternavn skyldes en dansk far) været tilknyttet Aarhus Universitet som gæsteprofessor i en årrække, og i 2010 fik han en Nobelpris for et forskningsprojekt som blandt andet baserede sig på data fra RAS og Danmarks Statistik.

Svarene i tallene

En af de ting økonomerne på Aarhus Universitet beskæftiger sig med er ar-

bejdsløshed, og årsagerne til arbejdsløshed. Her kan RAS være med til at give nogle svar, forklarer Rune Majlund Vejlin.

- Når vi i øjeblikket har en relativt høj arbejdsløshed, så kan vi kigge på nogle af de bagvedliggende faktorer. Skyldes den højere arbejdsløshed, at folk i højere grad bliver fyret end tidligere, eller skyldes det, at folk har sværere ved at finde et nyt job? Det er vigtig viden for politikerne, for hvis den primære dri-

ver i den høje arbejdsløshed er, at folk bliver fyret, så giver det måske bedre mening at give virksomhederne nogle incitamentter til at beholde arbejderne, frem for at give de arbejdsløse kurser i at søge jobs. Og omvendt, hvis virksomhederne ikke fyrer folk mere end tidligere, men arbejdsløse har svært ved at finde nyt arbejde, så giver det måske bedre mening at satse på job-søgningskurser, forklarer Rune Majlund Vejlin.

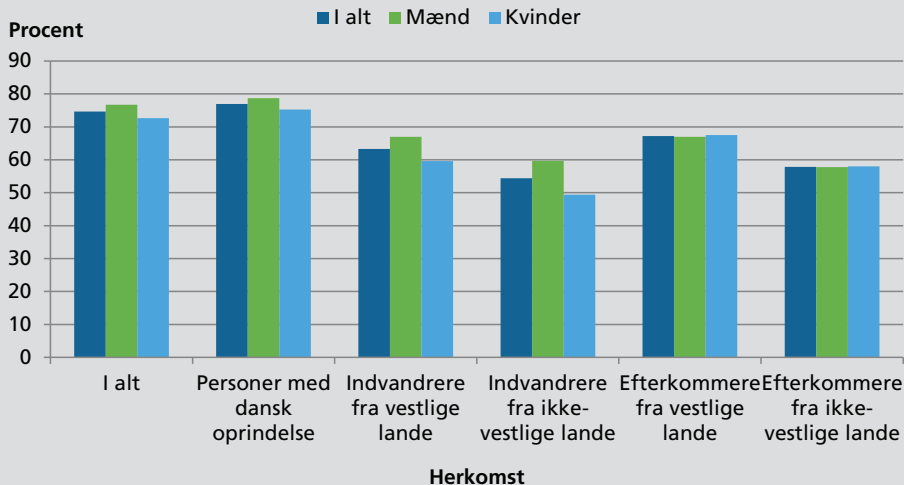
FAKTA #3

Erhvervsfrekvensen angiver antallet af personer i arbejdsstyrken (beskæftigede + arbejdsløse) i alderen 16-64 år i procent af den samlede befolkning i alderen 16-64.

Indvandrerens erhvervsfrekvens er lavere end erhvervsfrekvensen for personer med dansk oprindelse og forskellen er relativt stor mellem kvinder og mænd for indvandrere fra de ikke-vestlige lande.

Kilde: www.statistikbanken.dk/RAS110

Erhvervsfrekvens 2012

Næste udviklingstrin på vej

RAS har udviklet sig en del siden starten i 1981. Især i løbet af 1990'erne voksede behovet for nye tiltag, fortæller Pernille Stender fra Danmarks Statistik.

- Da der i løbet af 1990'erne kom flere arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, kom der også et pres for, at vi udviklede RAS. Indtil da var kategorierne ret groft opdelt i for eksempel lønmodtagere, selvstændige og så folk uden for arbejdsstyrken. Men efterhånden som der kom forskellige orlovsordninger og så videre, blev der behov for at kategorisere dem uden for arbejdsstyrken mere præcist, for at få et mere tidssvarende billede, siger Pernille Stender.

Danmarks Statistik arbejder i øjeblikket på at udvikle næste trin af arbejdsmarkedsstatistikken. Det kommer til at hedde Arbejdsmarkedsregnskabet, og det vil give et endnu mere detaljeret billede af folks tilknytning til arbejdsmarkedet.

- En af de afgørende forbedringer bliver, at med Arbejdsmarkedsregnskabet bliver det muligt at registrere udviklingen på månedsbasis, hvor det med RAS er på årsbasis. Med elndkomstregistret, som blev indført i 2008, giver arbejdsgivere i dag månedlige indberetninger til SKAT gennem deres lønsystemer, og det gør en kæmpe forskel. For det betyder,

at vi med stor sikkerhed kan se, hvilke perioder den enkelte person er hos den enkelte arbejdsgiver og hvor meget personen arbejder, fortæller Pernille Stender.

Samtidig har Danmarks Statistik lavet en sammenlægning og databearbejdning af alt det der vedrører offentlig forsørgelse som fx ledighed, aktivering, førtidspension, efterløn eller uddannelse.

Nye muligheder med AMR

Alle de ting skal nu flettes sammen i Arbejdsmarkedsregnskabet, som derfor vil kunne give et samlet og detaljeret overblik over hele befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet.

- Det vil for eksempel give helt nye muligheder for at måle effekten af forskellige tiltag over for ledige. Man vil kunne se, hvordan det går personer, som har været i aktivering. Kommer de i arbejde eller ryger de tilbage i ledighed, har det nogen effekt? Det kan også være i forhold til uddannelser. Når folk færdiggør en uddannelse, hvad sker der så sidenhen? Får de et arbejde? Inden for hvilken branche? Hvor meget tjener de? Man vil simpelthen kunne følge de her forløb helt ned på månedsbasis, fortæller Pernille Stender.

På Aarhus Universitet ser lektor Rune Majlund Vejlin frem til de nye muligheder som Arbejdsmarkedsregnskabet vil give.

- Med det nye arbejdsmarkedsregnskab vil vi kunne følge arbejderens i løbet af året, og det er interessant i mange sammenhænge. For eksempel er det interessant at se, i hvilken grad folk går direkte fra et job til et andet. For hvis de gør det, er det nok noget, de selv har valgt, i modsætning til, hvis de går fra arbejde til ledighed. Den slags oplysninger kan vi bruge til rigtig meget rent forskningsmæssigt, fortæller Rune Majlund Vejlin.

Arbejdet med at udvikle Arbejdsmarkedsregnskabet gik for alvor i gang i 2012 hvor Danmarks Statistik begyndte at behandle og harmonisere de kilder, der skal bruges. Her i 2013 følger så en længere proces med at behandle dataene yderligere og få dem helt standardiserede. Efter planen går Arbejdsmarkedsregnskabet i luften i løbet af 2014. ■

KONTAKT:

Pernille Stender

Arbejdsmarked
psd@dst.dk
Tlf. 3917 3404